

Handläggare
Ewa Norrström
Avdelningen styrning och kvalitet

Diarienummer
2015UTN/0445

Utbildningsnämnden

Skolpoliser vid grundskolorna

Förslag till beslut

1. Redovisningen godkänns.
2. Skolpoliser i grundskolornas närområde införs inte.

Beslutsnivå

Utbildningsnämnden

Sammanfattning

Förvaltningen har utrett frågan om ett återinförande av skolpoliser i Värmdö kommun.

Tidigare utredningar har visat att en bidragande orsak till problem i trafikmiljön vid skolor är att föräldrar i hög grad skjutsar sina barn till skolan.

Det är polisen som tidigare har utbildat elever till skolpoliser men sedan 2012 har den utbildningen upphört. Ett införande av skolpoliser skulle innebära att Värmdö kommun själv får organisera utbildningen.

Förvaltningen bedömer att trafikmiljön runt skolorna i Värmdö kommun bäst förbättras genom fysiska åtgärder och information till föräldrar om konsekvenser av bilskjutsande av barnen till skolorna.

Bakgrund

Utbildningsnämnden beslutade 2015-10-08 § 84 att "Förvaltningen får i uppdrag att utreda återinförandet av skolpoliser runt omkring våra grundskolor i Värmdö kommun".

Förvaltningen har utrett frågan.

Ärendebeskrivning

Bestämmelser och ansvar om trafiksäkerhet

Tekniska nämnden ansvarar bland annat för skolornas trafikmiljö i Värmdö kommun. Det finns inga specifika bestämmelser som reglerar trafikmiljön runt skolor. Arbetet utgår från trafikförordningen (1998:1276) och tillämpliga delar av ordningslagen (1993:1617).

Utbildningsnämndens ska enligt Skolskjutsförordningen (1970:340) verka för att de särskilt anordnade hållplatserna för skolskjutsning utformas så att olyckor i möjligaste mån undviks.

Diarienummer
2015UTN/0445

Ansvar i Värmdö kommun för elevers trafiksäkerhet på väg till och från skolan är delat mellan föräldrar, skola, utbildningsnämnden och tekniska nämnden. Föräldrar har ansvar för att ge barnet nödvändiga trafikkunskaper efter dess mognad. Skolan har ett ansvar för att eleverna utbildas i säkerhet i trafiken. Utbildningsnämnden har ett ansvar för att erbjuda elever utbildning i trafiksäkerhet inom ramen för skolskjuts. Tekniska nämnden ansvarar för trafiksäkerheten i skonas närmiljö. Utbildningsnämnden ska även inhämta synpunkter från tekniska nämnden om var platser för på- och avstigning från inhyrd skolbuss bör ske.

Trafikmiljön i skolans närområde

I ett längre tidsperspektiv har trafiken kring svenska skolor ökat markant i Sverige. När många av skolorna i Sverige byggdes hade inte alla barnfamiljer tillgång till bil. Idag har många familjer minst en bil och detta bedöms vara en av orsakerna till trafikökningen kring skolorna. Andra bidragande orsaker är att trafiken överlag har ökat samt att även yngre barn, som i högre grad skjutsas, nu vistas i skolmiljön. De yngre barnen har integrerats i skolan genom att förskoleklasser knutits dit. Fritidshemmen ligger också ofta i direkt anslutning till skolorna.¹

I arbetet med säkrare skolskjuts har det vid upprepade tillfällen diskuterats problem med ökande trafik kring skolor och åtgärder har efterlysts. De åtgärder som kommuner vidtagit handlar om dels direkta fysiska sådana men det kan även vara ett arbete för att förändra attityder.²

En åtgärd kan vara att skolan/kommunen uppmuntrar föräldrar att samköra barnen till skolan för att minska antalet bilar i skolans trafikmiljö. Andra åtgärder är informationskampanjer riktade till föräldrar gällande skolans trafikmiljö eller vandrande skolbussar där en grupp föräldrar gemensamt tar ansvar för att följa varandras barn till skolan.

Trafikmiljön runt grundskolorna i Värmdö kommun

Genomlysning

Under 2012 genomfördes en genomlysning av trafikmiljön kring skolorna i Värmdö kommun.³ Syftet med uppdraget var att ta fram en problembeskrivning av trafikmiljön vid skolor i Värmdö kommun samt att göra en prioritering av bristerna. Uppdraget omfattade både kommunala och fristående skolor.

Flera av Värmdö kommuns skolor ligger utefter huvudvägarna. Förbi skolorna är hastigheten sänkt till 30 km/tim men ofta är hastigheten inte säkrad. Att säkra hastigheten innebär fysiska åtgärder exempelvis farthinder som säkerställer hastigheten. Enligt rapporten är det vanligt att föräldrar skjutsar sina barn till och från skolan vilket kan leda till en rörig trafikmiljö vid skolorna då barn även kommer med buss eller gåendes/cyklades och ska samsas på de ytor som finns vid skolornas entréer.⁴

---

¹ *Trafikmiljön i skolans närområde ur ett barnperspektiv – pilotundersökning*, VTI (Statens väg- och transportforskningsinstitut) 2010. sid 6.

² Ibid.

³ *Problembeskrivning av trafikmiljön kring skolor i Värmdö kommun* Vectura 2012-10-30.

⁴ Ibid s. 2.

Diarienummer
2015UTN/0445

I rapporten konstateras också att vid de skolor där eleverna är berättigade till skolskjuts observerades att många föräldrar skjutsar sina barn.⁵ Det överensstämmer med uppgifter från chaufförer på kommunens inhyrda bussar att det dagliga nyttjandet av skolskjutsen varierar. I rapporten konstateras även att lämningen av barn med bil bidrar i stor utsträckning till trafikproblem vid skolorna.

Samverkan

Samhällsbyggnadsavdelningen (Samhällsbyggnad- och tillväxtsektorn) arbetar med att förbättra trafikmiljön och samverkar med kommunens skolor om trafiksäkerhetsproblem i skolornas närmiljö. Ansvarig tjänsteman på samhällsbyggnadsavdelningen har kommunikation med många av kommunens skolor gällande skolans trafikmiljö. I synnerhet gäller det de skolor som har det största behovet. Ett flertal åtgärder har vidtagits vid flera av skolorna i kommunen och arbetet med åtgärder fortlöper.

Skolpolis

Skolpolisverksamheten startade under 1950-talet. Att vara en skolpolis har vanligtvis inneburit att elever i årskurs 6, i vissa fall årskurs 5, under en begränsad tidsperiod före att skoldagen startar hjälper sina skolkamrater att ta sig över vägen i skolans närmiljö.

För att kunna agera som skolpolis har eleverna utbildats. Den utbildningen har i vissa fall kommunen själv ansvarat för men främst har Polisen utbildat skolpoliserna. I ett pressmeddelande 2012-12-20 meddelade Polisen att man avbryter utbildningen av skolpoliserna och att det rådde enighet kring frågan som hade diskuterats i alla länets polisdistrikt (se bilaga 1). I meddelande anges att trafiksituationen idag är en helt annan än när skolpoliserna infördes på 50-talet. Ulf Johansson, då biträdande länspolismästare, ansåg att barn inte i onödan ska utsättas för avgaser och buller från trafiken eller ha ansvar för andra barns säkerhet.

Ett införande av skolpoliserna skulle innebära att Värmdö kommun själv får organisera utbildningen av skolpoliserna genom att lärare på skolan utbildas i ämnet för att i sin tur utbilda eleverna.

Förvaltningen har gjort eftersökningar tillbaka till 1995 men har inte fått någon kännedom om hur en eventuell tidigare organisation med skolpoliserna var organiserad.

Bedömning

Förvaltningen bedömer att trafikmiljön runt skolorna i Värmdö kommun bäst förbättras genom fysiska åtgärder och information till föräldrar om konsekvenser av bilskjutsande av barnen till skolorna.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte ge några ekonomiska konsekvenser.

---

⁵ Ibid s. 56.

Diarienummer
2015UTN/0445

Konsekvenser för miljön

Beslutet bedöms inte ge några konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Beslutet bedöms inte ge några konsekvenser för medborgarna.

Konsekvenser för barn

Beslutet bedöms inte ge några konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Bilaga 1 Polisens meddelande 2012	Bilaggs

Pia Andersen

Chef kultur- och utbildningssektorn

Anna Boman

Chef avdelning styrning och kvalitet